

Motion till riksdagen 2026/27:131

av **Dan Hovskär (KD)**

Möjliggör dygnspass inom samhällsviktiga verksamheter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för arbetstid och dygnsvila i samhällsviktiga verksamheter, i syfte att möjliggöra dygnspass i ordinarie schemaläggning där verksamhetens behov motiverar det och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur räddningstjänst, ambulansverksamhet och personlig assistans kan ges mer ändamålsenliga och långsiktigt hållbara förutsättningar för schemaläggning, med hänsyn till arbetsmiljö, återhämtning, kompetensförsörjning och verksamheternas behov, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Arbetstider som fungerar för både personal och verksamhet

Brandmän, ambulanspersonal och personliga assistenter utför viktiga uppgifter för människors trygghet, säkerhet och livskvalitet. Deras arbete ställer särskilda krav på kontinuitet, beredskap och fungerande schemaläggning. För dessa yrkesgrupper är arbetstidens förläggning inte bara en fråga om arbetspass, utan också om arbetsmiljö,

kompetensförsörjning och möjligheten att upprätthålla en trygg och välfungerande verksamhet.

För många heltidsbrandmän har möjligheten att arbeta dygnspass varit en naturlig del av yrket. Arbetstidsförändringarna som infördes under 2023 och 2024 har inneburit stora förändringar för verksamheter som tidigare organiserat arbetet kring längre sammanhängande pass. Många anställda har under flera år försökt uppmärksamma de konsekvenser som förändringarna fått för schemaläggning och arbetsvardag.

Reglerna om dygnsvila har ett viktigt syfte: att värna arbetstagarnas hälsa och säkerhet. Samtidigt behöver tillämpningen ta hänsyn till de särskilda förutsättningar som råder i verksamheter där personalen måste finnas tillgänglig dygnet runt och där kontinuitet och beredskap är avgörande.

Räddningstjänstens särskilda förutsättningar

Räddningstjänsten måste kunna upprätthålla beredskap dygnet runt, året om. Brandmän behöver vara redo att rycka ut vid bränder, trafikolyckor, drunkningstillbud och andra akuta händelser. Arbetet omfattar dessutom utbildning, övning, underhåll av utrustning och förebyggande insatser.

Dygnspass har på många håll varit en etablerad del av hur räddningstjänsten organiserar sin verksamhet. När scheman måste läggas om påverkas inte bara den enskilda medarbetaren, utan också bemanning, planering och arbetsgivarens möjligheter att använda den samlade kompetensen på ett ändamålsenligt sätt.

Möjligheten att arbeta dygnspass bör därför kunna prövas utifrån verksamhetens faktiska förutsättningar. Det handlar inte om att bortse från behovet av vila, utan om att hitta en ordning som förenar god arbetsmiljö med räddningstjänstens krav på beredskap och fungerande bemanning.

Även ambulanspersonal och personliga assistenter berörs

Liknande frågor kan uppstå inom ambulansverksamheten, där bemanning, överlämningar och kontinuitet är viktiga för att vården ska fungera. Även inom personlig assistans kan sammanhängande arbetspass vara betydelsefulla för den enskildes trygghet och för att vardagen ska fungera. För personer som har omfattande stödbehov kan kontinuitet i kontakten med personal vara särskilt viktig.

Förutsättningarna skiljer sig mellan dessa verksamheter och olika arbetstidsavtal. Därför behövs inte nödvändigtvis en och samma lösning för alla. Däremot bör

regeringen undersöka hur regelverket kan ge större möjlighet att anpassa schemaläggningen efter verksamhetens karaktär, utan att ge avkall på nödvändig vila, arbetsmiljö eller säkerhet.

En hållbar lösning kräver en översyn

Reglerna om dygnsvila har sin grund i skyddet för arbetstagarnas hälsa och i EU arbetstidsregler. En förändring behöver därför utformas med respekt för gällande rätt och de krav som ställs på återhämtning. Samtidigt bör det finnas utrymme att pröva om dagens regler och tillämpning ger tillräcklig flexibilitet för samhällsviktiga verksamheter.

Regeringen bör därför se över hur dygnspass kan möjliggöras i ordinarie scheman där det finns välgrundade verksamhetsskäl. Översynen bör omfatta behovet av tydliga nationella ramar, ändamålsenliga undantag och förutsägbara regler för arbetsgivare och arbetstagare. Den bör även beakta konsekvenserna för kompetensförsörjning, arbetsmiljö, kontinuitet och den enskildes trygghet.

Målet måste vara en långsiktigt hållbar ordning där personalen får rimliga förutsättningar för återhämtning och där samhällsviktiga verksamheter kan planera sin bemanning på ett sätt som fungerar i praktiken.

Sverige behöver en räddningstjänst med god beredskap, en ambulanssjukvård som kan möta människors behov och en personlig assistans som ger trygghet och kontinuitet. Då behöver arbetstidsreglerna vara utformade med förståelse för verksamheternas verklighet. Regeringen bör därför ta initiativ till en översyn som gör det möjligt att åter skapa förutsättningar för dygnspass där det är lämpligt och säkert.

Dan Hovskär (KD)